

ŁODZKIE

ŁODZER

OGŁOSZENIA. ANZEIGER.

Sobota dnia (7) 19 Listopada.

1864.

No. 118.

Sonnabend, den (7.) 19. November.

1864.

Redakcja i Expedycja przy ulicy Piotrkowskiej pod Nr. 279 — Abonament w Łodzi: rocznie Złp. 20, półrocznie Złp. 10, kwartalnie Złp. 5. Na stacyach poczt: rocznie rs. 3 kop. 70, półrocz: rs. 1 k. 85, kwart. k. 92 1/2. Abonament i Inserata przyjmują: w Warszawie A. Liefeldt, ulica Danielewiczowska Nr. 495. w Kaliszu: J. Mittwoch. — Inserata: od wiersza groszy 10.

Redaction und Expedition Petrikauer Straße Nr. 279. — Abonnement in Łodź: jährlich 20 fl., halbjährlich 10 fl., vierteljährlich 5 fl. — Auf allen Postämtern: jährl. 3 Mbl. 70 Kop., halbj. 1 Mbl. 85 Kop., viertelj. 92 1/2 Kop. Abonnement und Anzeigen für unsere Zeitung nehmen an: in Warschau A. Liefeldt, Danielewitzcher Straße 495. — In Kalisch J. Mittwoch. — Inserate: die Zeile 10 Groschen.

V.

U k a z N a j w y ż s z y

O organizacji Dyrekcyj Naukowych w Królestwie Polskiem.

(Dalszy ciąg do Nr. 116)

Art. 9. Dyrektorowie Szkół a również Inspektor Szkół miasta Warszawy, przedstawią wszelkie potrzebne środki dla doprowadzenia do skutku przepisów o szkołach początkowych i w tym celu udzielą nauczycielom, nauczycielkom i nadzorców tych szkół potrzebne skazówki i instrukcje do miejscowościowości zastosowane.

Art. 10. Dyrektorowie Szkół i Inspektor Szkół miasta Warszawy przedstawią mają Zarządowi Oświecenia Publicznego uwagi swoje co do środków połknięcia stanu podległych im szkół początkowych i starać się o to, aby nauczyciele i nauczycielki tych szkół otrzymali wszelkie dogodności, do jakich w moc Uzaku o Szkolah początkowych, wydanego w dniu dzisiejszym, nadali prawa.

Art. 11. Dyrektorowie Szkół i Inspektor Szkół miasta Warszawy zawiadają będą częścią dąpkową Szkoły Rzemieślniczo-Niedzielnich i Handlowych, każdy w swoim obrębie i starać się o to, aby wykład przedmiotów w tych szkołach odbywał się scieśle według zasad w Uzaku o szkołach początkowych postanowionych, z zastosowaniem do specjalnych każdego z tych naukowych zakładów przeznaczeń. W zarządzie gospodarczym tych szkół i wyborze nauczycieli mają mieć udział władze miejskie i mieszkańców. Stopień tego udziału osobna: instrukcja określi.

Art. 12. W Szkolah Powiatowych i Gimnazjach tak męskich jak i żeńskich, kierunek całej części naukowej do Dyrektorów Szkół należy. Obowiązkiem ich jest pilnować sposobu i odpowiedniego przepisom odbywania wykładu przedmiotów w rzecznzych Szkolah i Gimnazjach: dawać oni mają w tym celu potrzebne skazówki i instrukcje nauczycielom i nauczycielkom; oraz zarządowi każdego z oznaczonych zakładów naukowych i czuwać nad postępem nauki.

Art. 13. Pod względem części gospodarczej i administracyjnej wspomnionych w poprzedzającym artykule Szkół i Gimnazjów, Dyrektorom służy prawo sprawdzania rozporządzeń i rachunków właściwych szkolnych zakładów.

Art. 14. W wyższych zakładach urzędowych, z wyjątkiem Szkoły Głównej, Dyrektorowie Szkół pilnować będą odpowiedniego przepisom wykładu przedmiotów i czynić

V.

Aller höchster Uzas über die Organisation der Lehr-Direktionen in Königreich Polen.

(Fortschreibung von Nr. 116.)

Art. 9. Die Schul-Direktoren und der Schulinspektor der Stadt Warschau werden alle erforderlichen Maßregeln vornehmen, um die Vorschriften, über die Elementarschulen in Erfüllung zu bringen und zu diesem Zwecke den Lehrern, Lehrerinnen und Aufsehern dieser Schulen die nöthigen, den örtlichen Verhältnissen entsprechenden Anweisungen und Instruktionen ertheilen.

Art. 10. Die Schulsdirektoren und der Schulinspektor der Stadt Warschau haben ihre Bemerkungen hinsichtlich der Mittel, den Zustand der ihnen untergeordneten Elementarschulen zu verbessern, der Verwaltung der öffentlichen Ausklärung darzustellen und sich zu beindeln, daß den Lehrern und Lehrerinnen dieser Schulen alle die Bequemlichkeiten gewährt würden, zu welchen sie nach des am heutigen Tage erlassenen Uzas über die Elementarschulen berechtigt sind.

Art. 11. Die Schulsdirektoren und der Schulinspektor der Stadt Warschau werden, ein jeder in seinem Bezirke, den Unterricht in den Handwerker-Sonntags- und Handelschulen verwalten und dafür sorgen, daß der Vortrag in diesen Schulen genau nach den durch den Uzas über die Elementarschulen bestimmten Grundsätzen, und mit Berücksichtigung der besonderen Bestimmung einer jeden dieser Lehranstalten, geführt werde. An der ökonomischen Verwaltung dieser Schulen und der Lehrer-Wahl sollen die Orts-Behörden und Befohner Theilnehmen. Den Grad dieses Anteils wird eine besondere Instruktion bestimmen.

Art. 12. In Kreisschulen und in männlichen und weiblichen Gymnasien, gehört die Leitung des ganzen Unterrichtes den Schulsdirektoren. Sie sind verpflichtet, über die Art und den Vorschriften entsprechende Führung des Unterrichtes in den genannten Schulen und Gymnasien zu wachen; sie haben in dieser Hinsicht den Lehrern und Lehrerinnen, so wie der Verwaltung einer jeden der genannten Lehranstalten die nöthigen Anweisungen und Instruktionen zu ertheilen und über den Fortschritten des Unterrichtes zu wachen.

Art. 13. Hinsichtlich des ökonomischen und administrativen Theiles der im vorhergehenden Artikel erwähnten Schulen und Gymnasien, haben die Direktoren das Recht, die Bestimmungen und Rechnungen der betreffenden Schulverwaltung zu prüfen.

Art. 14. In den höheren regierungl. Lehranstalten, mit Ausnahme der Hochschule, werden die Schulsdirektoren darauf sehen, daß alle Gegenstände den Vorschriften entsprechend vorgetragen werden, und alle, in dieser Hinsicht nothigen Bemer-

wszelkie potrzeby, o którym względem postrzeżenia bezpośredniej tychże szkół zwierzchności i ich nauczycielom.

Art. 15. Dyrektorowie szkół obejrzani mieć ciągły nadzór nad wszelkimi prywatnymi zakładami naukowymi w kraju i Dyrektorem polonem, bez przegłówka, na to, przez kogo te zakłady są utrzymywane. Powinno oni mająć ścisłego wykonania ustaw wydanych dla tych zakładów i w razie dostrzeżonego od nich jakiegobądź odstępstwa, przedsiębrać właściwe środki dla zatamowania podobnego nieporządku i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności, według prawa. Co do zakładów naukowych prywatnych znajdujących się w mieście Warszawie, obowiązki tego rodzaju zgodnie z artykułem 4 wykonywać będzie Inspektor szkół miasta Warszawy.

Art. 16. Dla Dyrektorów szkół i Inspektora szkół miasta Warszawy, w przedmiocie powierzonego im nadzoru nad zakładami naukowymi prywatnymi, o których w artykule poprzedzającym jest mowa, osobna instrukcja szczegółowa dla zastosowania się wydana zostanie.

Art. 17. Niezwłocznie po wprowadzeniu w wykonanie niniejszego Uzaku, Dyrektorowie szkół, a w mieście Warszawie Inspektor szkół tego miasta, odbyć winni szczegółowy przegląd wszystkich istniejących w Królestwie prywatnych zakładów naukowych, według osobnej instrukcji wydać się dla nich mającej.

Art. 18. Dyrektorowie szkół i Inspektor szkół miasta Warszawy, w przedmiotach podległych im zakładów naukowych, mają prawo znosić się z miejscową policyją i w ogólności z władzami miejscowemi oraz żądać od nich pomocy w razach potrzeby.

(Dalszy ciąg nastąpi)

Ogłoszenia policyjne.

Policmajster miasta Łodzi.

W celu zapewnienia bliższej bacznosci na zabawy, publiczne i zebrania z tą niejakiego funduszu na korzyść szpitali urządzonej w powiecie, Władza wyższa jeszcze w roku 1828, wydała następujące rozporządzenie, dotyczace niczem nie zmienione, które podaje się tu do wiadomości powszechnej:

Zaprowidzić ceduły muzyczne dwojakie:

- a) białe, na zabawy zwyczajne wieczorne z muzyką, niedłuże jak do godziny 10 wieczorem trwać mogące, i
- b) niebieskie, na czas dłuższy, tylko w razie odbywanych wesel, redut, balów, pikników, i tem podobnych nadzwyczajnych zabaw udzielane.

1. Cedula takową opatrzony być winien oddziennie każdy muzykant zamówiony na zabawę. Gospodarz jej może postarać się o cedula dla ogółu muzykantów, lecz imiennie do cedula podać ich jest obowiązany.

2. Dla pokrycia cia kosztów druku, tudzież utrzymywania takowych ceduł i zgodnie z zasadą: że nigdy bliżnich nie powinna być zapomnianą nigdzie, a szczególnie tam, gdzie osoby doznające bytu pomyslniejszego, oddają się zabawom, ustanowiona została na korzyść szpitali w powiatach opłata:

- a) od ceduły białej, to jest na zabawę zwyczajną wieczorną do godziny dziesiątej wieczór kop. 5;
- b) od ceduły niebieskiej, to jest na zabawę nadzwyczajną całą noc, nawet trwać mogąą kop. 15.

3. Ceduły muzyczne mają być wydawane na żądanie codziennie, nawet w dniu świąteczne z wyjątkiem czasu zabronionych ogólnie zabaw muzycznych.

4. Jeżeliby który muzykant po wzięciu ceduły białej t.j. na zabawę zwyczajną, nie dłużej jak do godziny 10-ej, w wieczór trwać mogąą, grał dłużej; w takim razie obok poniesienia kar policyjnych przez siego i gospodarza jako przepisom nie postosznych, również gospodarz jak i muzykant obowiązani są nadto oddziennie za karę dopuszczenia zabawy dłużej, wykupić po cedule niebieskiej.

(Dalszy ciąg nastąpi)

fungen der ununterschiedlichen Behörde bestir Schulen und den Lehrern mittheilen.

Art. 15. Die Schuldirektoren sind verpflichtet, alle im Bereich ihrer Direktion befindlichen Privat-Lehranstalten fortlaufend zu beaufsichtigen, ohne Rücksicht auf die Besitzer dieser Anstalten. Sie haben darauf zu sehen, daß sie für diese Institute erlassene Verordnungen genau befolgt werden, und wenn sie irgendwelche Abweichungen hiervon bemerken, entsprechende Maßregeln zu ergreifen, damit vergleichbare Unternehmungen gehindert und die Schuldigten geahndet zur Verantwortung gezogen werden. Hinsichtlich der in der Stadt Warschau befindlichen Privat-Lehranstalten hat, laut Art. 4, der Schulinspektor der Stadt Warschau diese Pflichten zu erfüllen.

Art. 16. Für die Schuldirektoren und den Schulinspektor der Stadt Warschau wird hinsichtlich der ihnen auvertrauten Aufsicht über die Privatlehranstalten, von welchen ihm vorhergehenden Artikel die Rede ist, eine besondere specielle Instruktion zur Rücksicht herausgegeben werden.

Art. 17. Unverzüglich nach der Einführung dieses Uzas haben die Schuldirektoren und in der Stadt Warschau der Schulinspektor dieser Stadt, nach einer besonders für dieselben zu erlassenen Instruktion eine specielle Prüfung aller im Königreiche existirender Privat-Lehranstalten vorzunehmen.

Art. 18. Die Schuldirektoren und der Schulinspektor sind berechtigt, sich in Angelegenheiten der ihnen untergebenen Lehranstalten an die Orts-Polizei oder die Orts-Behörden überhaupt zu wenden und nöthigenfalls von ihnen Hilfe zu verlangen.

(Fortsetzung folgt.)

Polizeiliche Bekanntmachungen.

Der Polizeimeister der Stadt Łódź.

Um die öffentlichen Vergnügungen besser zu beaufsichtigen und zugleich von denselben gewisse Einkünfte zum Besten der im Kreise eingerichteten Hospitäler zu ziehen hat die höhere Behörde bereits im Jahre 1828 folgende Verordnung erlassen, welche bisher noch in nichts geändert ist und hiermit öffentlich bekannt gemacht wird:

„Zweierteilige Musik-Zettel einzuführen:

- a) weiß, für gewöhnliche Abend-Unterhaltungen mit Musik, welche nicht länger als bis 10 Uhr Abends dauern können, und
- b) blau, für längere Zeit, welche nur für Hochzeiten, Redouten, Bälle, Bildniss und dergl. außergewöhnliche Vergnügungen ertheilt werden.

1) Mit einem solchen Zettel soll ein jeder für dieses Vergnügen engagierte Musikanter versehen sein. Der Wirth kann einen Zettel für alle Musikanten auswirken, ist jedoch verpflichtet, einen jeden namentlich für den Zettel anzuführen.

2) Zur Deckung der Druckosten und der Erhaltung dieser Zettel und nach dem Grundsätze, daß man nirgends, und namentlich da, wo Personen, die sich eines Loses erfreuen, sich vergnügen, der Notiz des Nächsten vergessen soll, ist zum Besten der im Kreise befindlichen Hospitäler folgende Abgabe festgesetzt worden:

- a) von einem weißen Zettel, für eine gewöhnliche musikalische Abend-Unterhaltung bis 10 Uhr, 5 Kop.;
- b) von einem blauen Zettel, für außergewöhnliche Vergnügungen, welche sogar die ganze Nacht hindurch dauern können, 15 Kop.

3) Musikzettel sind an allen Tagen, sogar an Festtagen zu ertheilen, mit Ausnahme derjenigen Zeit, während welcher nach den allgemeinen Gesetzen, musikalische Vergnügungen verboten sind.

4) Wenn ein Musikanter, welcher einen weißen Musikzettel für ein gewöhnliches bis 10 Uhr dauerndes Vergnügen gelöst hat, länger spielt, so ist sowohl er, wie auch der Wirth verpflichtet, außer der Entrichtung einer Polizeistrafe für Ungehorsam gegen die Gesetze, als Strafe für das länger durchgeführte Vergnügen, einen blauen Zettel zu lösen.

(Fortsetzung folgt.)

Policmajster Miasta Łodzi.

Komunikowaną mi kopię odehywy pomocnika Naczelnika Wojennego Głównego Oddziału Kaliskiego, do Naczelnika Wojennego tutejszego okręgu, podaje do słownie do wiadomości powszechniej.

W skutek reskryktu Jenerał Policmajstra w Królestwie Polskiem z dnia 24 Października r. b. Nr. 13611, i ze zlecenia Naczelnika Głównego Oddziału, zawiadamiam W. Pasa, że odebrana broń od różnych osób podczas upływowego buntu i odesłana na zachowanie do Warszawskiej Aleksandryjskiej Cytadeli, może być z tanią wyjęta i powrócona tym tylko osobie, które na podstawie zezwolenia Namiestnika, wyjaśnionego w cyrkularzu Jenerał-Policmjstra z dnia 29 Września Nr. 11146, otrzymała na prawo posiadania takowej ustanowione biletę. Przytem nadmieniam, iż po odbioru broni winni się udać osobiście sami właściciele, lub też takowa może być przez W. Pana odzyskaną z powrotem kosztów przesyłki przez właścicieli.

w Łodzi dnia 6 (18) Listopada 1864 r.

Major Kaliński.

Kollegium Kościelne.

Parafii Ewangelicko-Augsburgskiej w Łodzi.

ma przyjemność z obrotu funduszów dobrowolnie na reperację kościoła zebranych publiczny zdać rachunek, a mianowicie:

a) wpływu

1) od JW. Barona v. Broemsen	Rs. 183 kop. 70.
2) „ W. Grohman Traugott	„ 16.
3) „ siedmiu osób	„ 16 „ 15.
4) w Kościele zebrano	„ 34 „ 47.
5) z Kasy kościelnej pobrano	„ 24

w ogóle wpływu Rsr. 270 kop. 32.

b) wydano

1) Nestlerowi za reperację kościoła i odmalowanie	Rs. 150.
2) Rehbeinowi malarzowi za upokostowanie ławek	„ 59.
3) Stolarzowi Kammerer za zrobienie sześciu nowych ławek	„ 12 kop. 32.
4) Stolarzowi Suwald za zrobienie okien dubeltowych w zakrystyj z okuciem i umalowaniem	„ 7 „ 50.
5) Ślusarzowi Hesse za pomniejsze roboty	„ 2 „ 80.
6) Szklarzowi za wprawienie brakujących szyb	„ 5.
7) Za reperację dachu z materiałem na kościele i zakrystyj	„ 8 „ 70.
8) Za rozebranie pieca ustawniego go w plebanii i za nowy piec żelazny w zakrystyj	„ 9 „ 90.
9) Za oczyszczenie kościoła	„ 10.
10) Za zrewidowanie organów, ulakowanie obrazu i drobiazgi	„ 5.

w ogóle wydano Rsr. 270 kop. 22.

Nadto członkowie stowarzyszenia śpiewaków kościelnych rozprzestrzenili własnym kosztem chor na co około rs. 45 wydano.

Billans

wpływ do 270 kop. 32.

wydano Rs. 270 kop. 22.

pozostaje rs. — kop. 10.

Podając powyższy Rachunek do wiadomości ogólna Kollegium niniejszym składa podziękowanie wszystkim którzy do odnowienia Świątyni Państwnej się przyczynili.

w Łodzi d. 4 (16) Listopada 1864 r.

Pastor X.K.G. Manitius. Członkowie Kollegium
Carl Scheibler. Karl Michel. Edward Krusche.
E. Halang. H. Bechtold. K. Dittbrenner.

Der Polizeimeister der Stadt Łódź

bringt die ihm mitgetheilte Kopie eines Anschreibens des Ge- hilfen des Kriegs-Chefs der Kalischer Haupt-Abtheilung an den Kriegs-Chef des hiesigen Bezirks wörtlich zur allgemeinen Kenntniß:

In Folge eines Reskriptes des General-Polizeimeisters im Königreich Polen, vom 24. Oktober d. J. Nr. 13611 und auf Verordnung des Chefs der Haupt-Abtheilung benachrichtige ich Ew. Excellenz, daß die während des verflossenen Aufstandes verschiedenen Personen aangenommen und nach der Warschauer Alexander-Citadelle zur Aufbewahrung gesendeten Waffen von dort abgeholt und zurückgegeben werden können, jedoch nur denenjenigen, welche auf Grund der durch das Circular des General-Polizeimeisters, vom 29. September d. J. Nr. 11146 erläuterten Erlaubnis des Statthalters, entsprechende Scheine erhalten haben, nach denen es ihnen gestattet ist, Waffen zu besitzen. Hierzu bemerk ich, daß die Eigentümer ihre Waffen persönlich abzuholen haben, oder daß dieselben durch Eure Excellenz erhalten werden können, wenn die Eigentümer die Transportkosten erstatten.

Łódź, den (6.) 18. Novbr. 1864.

Major Kaliński.

Das Kirchenkollegium

der evangelisch-augsburgischen Gemeinde zu Łodź giebt hiermit Rechnung über die Einnahme der freiwilligen Opfer zur Reparatur der Kirche und deren Verwendung:

a) Einnahmen:

1) Von Sr. Excellenz dem Baron v. Broemsen	183 R. 70 R.
2) Von Herrn Traugott Grohmann	15 R.
3) Von sieben Gemeinde-Mitgliedern	16 R. 15 R.
4) Zu der Kirche eingesammelt	34 R. 47 R.
5) Aus der Kirchentasse entnommen	24 R.

Zusammen eingenommen 270 R. 32 R.

b) Ausgaben:

1) Dem Maurermeister Nestler für Reparatur und Malen der Kirche	150 R.
2) Dem Maler Rehbein für das Anstreichen der Bänke	59 R.
3) Dem Tischler Kammerer f. 6 neue Chorbänke	12 R. 32 R.
4) Dem Tischler Ewald für 2 Doppelfenster mit Beschlag, Verglasen und Anstreichen	7 R. 50 R.
5) Dem Schlosser Hesse f. verschied. Kleinigkeiten	2 R. 80 R.
6) Dem Glaser für Schreiben	5 R.
7) Für Reparatur des Kirchen- und Sakristei-Daches nebst Material	8 R. 70 R.
8) Für einen eisernen Ofen in der Sakristei und Umstellung des alten	9 R. 90 R.
9) Für das Reinigen der Kirche	10 R.
10) Dem Orgelbauer Riemer und für Lackieren des Altarbildes	5 R.

Zusammen ausgegeben 270 R. 22 R.

Außer dem Obigen haben die Mitglieder des Kirchengesangvereins aus eigenen Mitteln das Orgel-Chor vergrößert was ungefähr 45 Rubel Silber kostet hat.

Billans

Einnahmen 270 Rbl. 32 Kop.

Ausgaben 270 Rbl. 22 Kop.

bleibt Rest 10 Kop.

Indem das Kirchenkollegium obige Rechnung der Deffentlichkeit übergebt sagt es hiermit Allen den herzlichsten Dank die durch ihre Gaben zur Verschönerung unseres Gotteshauses beigetragen haben.

Łódź, den (4.) 16. November 1864.

Der Pastor G. Manitius. Die Kirchenvorsteher:

Carl Scheibler. Karl Michel. Eduard Krusche.
E. Halang. H. Lechthold. A. Dittbrenner.

Inserata

z Pabianic donoszą:

W dniu dzisiejszym o godzinie 3-ej z rana Cecylia z Smiałkowskich Biskupska żona Walentego, wyrobnika z zakładów fabrycznych p. Krusche w mieście Pabianicach, powiła cztery córki, wszystkie do obecnej chwili przy życiu zostające, jako zupełnie w nędnym stanie znajdujące się i niemogąca wyżywić takowych, odwołuje się do wspaniałomyślności W. W. Panów i Pań, celem przyjścia w pomoc biednej matce z czterema niemowlętami.

Ofiarodawcy zechą co wola złożyć na ręce Redakcji Gazety Łódzkiej.

w Pabianicach dnia 4 (16) Listopada 1864 r.

S. Worowicz.

Paszport wydany przez Naczelnika Wojennego powiatu Warszawskiego, Dawidowi Hazenberg w dniu wzorajszym zaginął; uprasza się znalezacy o złożenie takowego w biorze polity.

Maurycy Landau chirurg (starszy felszer) który przez długi czas praktykował w Szpitalach Warszawskich, obrał sobie stałe zamieszkanie w mieście tutejszym, przy ulicy Konstantynowskiej w domu p. Wagnera, pod Nr. 317. poleca się przytem jako dentysta.

(Über Pabianice eingesandt.)

Am heutigen Tage um 3 Uhr Morgens ist Cäcilie, geborene Smialkowska, Ehefrau des Valentini Biskupski, eines Arbeiters der Fabrik des Hr. Krusche in Pabianice, von vier Töchtern entbunden worden, welche bis zu diesem Augenblicke alle am Leben sind. Da sie sich in einer sehr bedrängten Lage befindet und nicht im Stande ist, dieselben zu ernähren, so wendet sie sich an das Mitgefühl der geehrten Herren und Damen mit der Bitte, der armen Mutter mit ihren 4 Säuglingen zu Hilfe zu kommen.

Die geneigten Beiträge zu ihrer Unterstützung beliebe man an die Expedition des „Łódzer Anzeiger“ einzusenden.

Pabianice, den (4.) 16. November 1864.

Worowicz.

Die amerikanische Wasser-Mühle Emilianow, welche sich in kurzer Zeit ein gutes Renome verschaffte, empfiehlt ihr Commissions-Lager von altem Weizen-Mehl bei Edward Geßner, Średnia-Straße Nr. 433 zur gütigen Beachtung. en gros Nr. 00 pro Pfd. 11 gr. en detail Nr. 00 p. Pfd. 12 gr.
Nr. 0 " 9 gr. Nr. 0 " 10 gr.
Nr. 1 " 8 gr. Nr. 1 " 8½
Nr. 2 " 5½ gr. Nr. 1 " 6
per Körzec Roggen-Zucker-Mehl 9 fl.

Zwei acht-russische Pferde mit Wagen und Geschirr sind sofort zu verkaufen bei Wissmann.

Die zwei an der Widzewer Straße auf dem Platze Nr. 1099 belegenen Häuser sind sofort zu verkaufen. Näheres zu erfragen bei Kaufmann August Busch, Poststraße Nr. 1410.

3 Rubel Belohnung

erhält Derjenige, welcher in der Nähe des „Neuen Rings“ eine bequeme Wohnung, bestehend aus 4 Zimmern, Küche, Keller, Holzstall und Speisekammer, oder ein ganzes Häuschen sofort zum Mieten nachweist. Nachricht ist in der Expedition d. B. zu ertheilen.

Sonntag den 20. November

CONCERT

im Saale zum Paradies.

Aufang punkt 6 Uhr. — Entrée 20 Gr.

Nach dem Concert

Tanz-Vergnuegen.

w Drukarni J. Petersilge.

Inserate.

Mit dem ersten Advent-Sonntage, als den 27 November 1864, wird die frühere Schule für Weber wieder eröffnet. Diejenigen Gesellen und Lehrlinge, welche sich in ihrer Profession weiter ausbilden wollen, haben sich bis zu dieser Zeit beim Ober-Meister der Weber-Innung zu melden.

* Einem geehrten Publikum für den Besuch meiner optischen Vorstellung dankend, zeige ich an, daß ich Montag den 21. November noch eine und zwar die letzte Vorstellung zu geben die Ehre haben werde; und zwar in 4 Abtheilungen.

1. und 2. Abtheilung:

Astronomie mit Vortrag.

1. Abtheilung:

- 1) Das Piccolomäische Welt-System.
- 2) Das Kopernikische Welt-System.
- 3) Die Elliptik der Erde nach Kepler.
- 4) Verhältnismäßige Entfernung der Planeten v. n der Sonne.
- 5) Der Umlauf aller Planeten um die Sonne.
- 6) Verhältnismäßige Größe der Planeten.
- 7) Darstellung der Nordbewegung des Lichtes und des Umlaufs des Planeten Venus um die Sonne.
- 8) Sonnenflecke.
- 9) Größenverhältniß, in welchem die Sonne den verschiedener Planeten erscheint.
- 10) Der Beweis der Kugelgestalt der Erde.
- 11) Die Achsenbewegung der Erde und die Entstehung des Tages und der Nacht.
- 12) Die Bewegung der Erde um die Sonne, und die Zeiten des Thierkreises.
- 13) Die Lage der Erde während des Anfangs der vier Jahreszeiten.
- 14) Die Bewegung des Mondes um die Erde.
- 15) Die Lichtgestalten des Mondes.
- 16) Der Unterschied zwischen der siderischen und synodischen Umlaufszeit des Mondes.
- 17) Erklärung der Sonnen- und Mondesfinsternisse.
- 18) Darstellung der teilweisen und totalen Mondesfinsternis.

2. Abtheilung:

- 19) Theilweise und totale Sonnenfinsternis.
- 20) Erklärung über Ebbe und Flut.
- 21) Teleskopische Darstellung des Vollmondes.
- 22) Nördlicher Theil des Mondes im leichten Viertel.
- 23) Landschaftliche Darstellung des Mondes.
- 24) Ansicht der Venus, des bekannten Abend- oder Morgenstern's.
- 25) Mars.
- 26) Jupiter mit seinen 4 Morden.
- 27) Saturn.
- 28) Die merkwürdigsten Kometen.
- 29) Der elliptische Lauf der Kometen, die Veränderung der Länge ihres Lichtschweifes im Verhältniß zur Entfernung von der Sonne.
- 30) Der große Bär.
- 31) Orion und der Hase.
- 32) Die Plejaden (Schiffsterne).
- 33) Das südliche Kreuz.
- 34) und 35) Nebelflecke.

3. Abtheilung:

Divertissement von den schönsten Bildern meines Repertoires.

4. Abtheilung:

Optisches Farben und Linienenspiel mit komischen Figuren.

Eintritt 30 Kop. — Nummerirter Sitz 50 Kop.

Anfang um 7 Uhr.

Leopold Zoner.

Auf dem Dominium in Quintzierk ist ein Pferd, schwarz, 4jährig, von mittlerer Größe und gut eingefahren, zu einem soliden Preise zu verkaufen.

Gedruckt bei J. Petersilge.